

[Aage Frandsen.]

masse pæne ord om fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste. Nu må vi så se, hvordan man stiller sig, hvis man konkret skal tage stilling til det.

En anden afgørende ting i denne forbindelse, som vi også påpegede dengang, er spørgsmålet om at give de mennesker, der kastes ud i arbejdsløshed, uddannelses tilbud. Her har regeringen jo været fremme med et forslag, som at dømme efter det, der var i pressen, da forslaget kom frem, jo var meget fornuftigt, nemlig at man ville tilbyde de arbejdsløse, at de kunne få arbejdsløshedsunderstøttelsen overført til et højskoleophold. Der har allerede i pressen været bragt udtalelser fra højskolefolk, som har erfaret, at det alligevel ikke rigtig nytter noget, og det er der ikke noget at sige til, for det cirkulære, som er udsendt fra arbejdsdirektoratet, indeholder jo en række punkter, som indebærer, at man i virkeligheden må sige, at det er en pæn gestus, men den er tom. Når man for det første siger, at dagpengeretten er betinget af, „at medlemmet under opholdet fortsat er aktivt arbejdssøgende og villig til at afbryde undervisningen for at overtage arbejde, der måtte blive anvist ham“, ja, så siger det sig selv, at så nytter det ikke ret meget at give sådan et højskoleopholdstilbud, hvis man må finde sig i lige midt i det hele at skulle afbryde opholdet.

Et andet punkt, som også virkede hindrende for, at man kan sige, at dette er noget med reelt indhold, er et punkt, der lyder sådan: „at opholdet finder sted på de for de øvrige elever gældende vilkår, herunder at der ydes den af skolen for samtlige elever fastsatte betaling for deltagelse i kurset.“

Det lyder meget rigtigt umiddelbart, men det udelukker jo de højskoler, som i øjeblikket var indstillet på at prøve på at lave nogle specielle, billige tilbud. Bl. a. har Holstebro Højskole haft sådan et forsøg. Det viser sig, at det må de ikke, for det er i strid med cirkulæret; man må ikke prøve at give de arbejdsløse et billigere tilbud end andre.

Endelig er der et punkt, hvor man stiller som betingelse, at de arbejdsløse, der søger på højskole, ikke må modtage anden offentlig støtte, de må ikke modtage statstilskud på lige fod med andre højskoleelever. Det

betyder i virkeligheden, at de arbejdsløse, der søger på højskole, ud af deres almindelige arbejdsløshedsunderstøttelse skal udrede betaling til højskoleophold, og det er i øjeblikket rundt regnet 1.000 kr. om måneden. Det siger sig selv, at så bliver der ikke ret mange, der har råd til at tage på højskole.

Det var et godt princip, som regeringen lancerede, at arbejdsløse skulle have mulighed for at komme på højskole, men i virkeligheden er der ikke noget reelt indhold i det, fordi der er en masse forhindringer.

Det drejer sig ikke bare om de arbejdsløshedsforsikrede i denne forbindelse; det drejer sig i lige så høj grad om de unge, som ikke er arbejdsløshedsforsikrede, men som også er arbejdsløse i øjeblikket. De har ikke disse muligheder. Det må for det første være rimeligt, at man gør muligheden for, at arbejdsløse kommer på højskole, langt mere lempelig og langt mere økonomisk fordelagtig, for det andet må man udvide tilbuddet til også at gælde de unge, som ikke er arbejdsløshedsforsikret. Og det må ikke bare dreje sig om højskoleophold, det må dreje sig om en masse andre tilbud også, f. eks. 9.-10. skoleår, det kunne dreje sig om efterskole og ungdomshøjskole osv., osv.

Det er altså meget beklageligt, at denne tanke, hvor en venstregering, der jo er udrundet delvis af højskolebevægelsen, så at en krisesituation omkring arbejdsløsheden kunne løses bl. a. ved, at folk kom på højskole, i virkeligheden desværre er uden reelt indhold.

I det beskæftigelsesprogram, som socialistisk folkeparti forelagde for pressen og offentligheden i august, understregede vi — og det mener jeg er meget vigtigt at understrege igen og igen — at dette samfunds krise og vanskeligheder er så alvorlige, at vi ikke kan løse beskæftigelsesproblemet endeligt. Det må dreje sig om, at vi får langt mere effektive midler fra samfundets side til at styre det. Det drejer sig i den forbindelse om, at vi i SF ønsker, at principperne for det, man i bred forstand kalder økonomisk demokrati, bliver gennemført, og derfor agter vi igen at fremsætte det forslag til folketingsbeslutning, som vi fremsatte for et år siden om økonomisk demokrati, som vi havde delt op i arbejdspladsdemokrati, i styringen af kapitalmarkedet og i lønmodtagernes andel af merværdien. Det